

Po vaseh v soboškem in lendavskem okraju je zadnje dni zelo živahno. Povsod razpravljajo, kako bi utrdili svoje frontne organizacije, kako bi zajeli v Fronto vse volilne upravičence. Prekmurci nismo taki, da bi pustili, da pišejo zvezni in republiški časopisi o nizkem odstotku frontovcev v našem okraju. Zato so se sedaj v naših vaseh vrgli z vsemi silami na vključevanje v Osvobodilno fronto vseh zavednih delovnih ljudi, ki so doslej še iz različnih vzrokov stali ob strani. V ostalih predelih Slovenije in po vsej Jugoslaviji je večina ljudi v Fronti. V večini krajev so vključeni v frontni organizaciji vsi volilni upravičenci. Edino v naših okrajih je odstotek članov Fronte, če ga primerjamo s številom volivcev, zelo nizek. Kaj in le je vzrok? Mar smo Prekmurci drugačni ljudje, mar naši kmetje ne izpolnjujejo svojih obveznosti do države? Ne, naši ljudje vse to v redu opravljajo. In še več, naši ljudje tudi aktivno sodelujejo v frontnih akcijah. Skratka, že izpolnjujejo program Osvobodilne fronte.

Vzrokov za nizko stanje članstva Fronte v soboškem in lendavskem okraju je več. Skušajmo jih pojasniti vsaj nekaj. V mnogih vaseh ljudje, ki jih še nismo zajeli v frontno organizacijo, odkrito povedo: »Zakaj bi šli v Fronto, saj imamo tudi kot nefrontovci iste pravice in dolžnosti.« To se pravi z drugimi besedami, da frontovci od svoje organizacije nimajo drugega, kot da plačujejo članarino, da grejo na frontne akcije, da v najlepšem redu izpolnjujejo vse odkupe in druge dolžnosti do države. Seveda pri tem tudi ne smemo vse organizacije zmetati v en koš. Imamo tudi vase, v katerih pa ljudje ne mislijo tako o svoji Fronti. V teh vaseh je Fronta tista množična organizacija, ki resnično vodi ljudi, jih vzgaja, rešuje vse njihove probleme. V teh vaseh tudi odkupi niso tako trd oreh. V teh vaseh se frontovci na svojih sestankih pogovorijo o odkupih in tudi Fronta rešuje napake ter jih obenem odstranjuje. Zato prav gotovo ni pravilno in se ne bi smel zgoditi primer, ki se je zgodil v Krašjih, pa morda tudi še v kateri drugi vasi. V Krašjih je prišel odkupni organ h kmetu, pri katerem so bili vsi domači v Fronti. Kmet mu je rekel: »Pri nas bomo pošteno vse oddali, saj smo vendar vsi člani Osvobodilne fronte.« Tovariš pa, ki je prišel odkupovat, mu je zabrusil: »Kaj nas briga Fronta, nas zanimajo odkupi.« Fronta bi lahko našemu odkupnemu aparatu mnogo pomagala. Zato se bodo morali vsi, ki imajo opravka z odkupi, v bodoče bolj obračati tudi na frontne organizacije na vaseh. Tudi Fronto, ki sedaj narašča v naših okrajih in se krepi z vsakim dnem ter zajema že visoko število delovnih kmetov, bodo morali uprašati za nasvet.

Osvobodilna fronta je množična organizacija, zato izgleda kar čudno, da je v Gančanih, Borejcih, Fokovcih, Odrancih, Črenševcih, Turnišču — še dosti vaseh bi lahko našli — navadno le en sam gospodar, to se pravi, en sam človek iz hiše v Fronti. V Izakovcih pa le gospodinja. Ravno v teh dneh novi frontni odbori, ki so v večini vase zelo delavni, razpravljajo, kako bi vključili v Fronto vse, ki imajo volilno pravico. Doslej so frontni odbori delali vse premalo za razširitev svoje organizacije. Tu in tam so celo uvajali v svoje delo takšne metode, ki so ljudi odvrčale od organizacije. V Borejcih so zavedni ljudje, to kažejo tudi njihovi odkupi za leto 1950, ki so jih stoodstotno izpolnili, toda v Fronti je samo 17 ljudi. Pred dvema letoma je imela Fronta v tej vasi nad 70 članov, toda ob zamenjavi legitimacij je frontni sekretar zadržal nove legitimacije v predalu, ljudje pa so tako počasi odpadli od svoje organizacije in sedaj se sprašujejo: »Zakaj bi se spet vpisali v Fronto, saj smo vendar že člani.« Nikjer pa jih nimajo v seznamu.

Mladina, ki dopolni 18 let, avtomatično postane član Fronte. Članarino plačuje v mladinski organizaciji, v seznamu pa jo vodi tudi Fronta. Večina frontnih odborov pa tega ni storila in tudi tukaj je vzrok nizkega odstotka frontovcev. Zato naj sedaj frontni odbori pregledajo mladinske vrste in to čim prej.

Nekateri frontni odbori se tudi izgovarjajo zaradi nizkega števila članstva Osvobodilne fronte v njihovih vaseh, češ da je tega kriva vojna psihoza, kulturna zaostalost, sovražna propaganda itd. Če pa greš po vaseh in govoriš z ljudmi, zveš, da naši ljudje dobro vedo, kako se bori naša država za mir. Radio Petöfi je pri naših ljudeh že zdavnaj zgubil kredit. Tudi Madžari, ki so pri nas sedaj enakopravni državljani, dobro poznajo resnico. Oni ne poslušajo samo klevet, namenjenih Jugoslaviji, temveč tudi klevete in grožnje, namenjene samemu ljud-

stvu v Madžarski. Res je, da so bili naši ljudje nekaj kulturno zaostali, da je bil Prekmurec suženj na svoji zemlji. Danes pa se tudi prekmurški človek vzgaja na izobraževalnih tečajih in sestankih. Na vaseh so zrastle zadružni domovi, kulturna in gospodarska središča prekmurških vase. Prekmurski kmetje opravljajo danes sami sebe, vedno več oblasti prihaja neposredno v njihove roke.

Pred nami je deseta obletnica Osvobodilne fronte. Naš najlepši dar Osvobodilni fronti in naše najboljšo tekmovalstvo na čast 10. obletnice bo, če bomo vključili vse ljudi, ki spadajo v Osvobodilno fronto. Frontni odbori in vse ostale množične organizacije naj bodo na vaseh živi posredovalci za našo Fronto. Ljudem naj pojasnijo, da je Osvobodilna fronta množična ljudska organizacija, organizacija milijonov zavednih Jugoslovancev.

Dobre vesti o Fronti iz Odrancev

Malokdaj se sliši o naši vasi. Zato pa se danes oglašamo. Naj zvedo Prekmurci, kako smo se pri nas zavzeli za OF. Gradili smo velik in lep zadružni dom. Tisoče in tisoče ur so vložili naši vaščani v gradnjo zadružnega doma. Res je, da je naša vas velika, zato pa je tudi naš zadružni dom prav velik z globokimi kletmi.

Nekaj pa je nas vedno težilo. V naši vasi je le nizek odstotek volivcev v Osvobodilni fronti. Pred nami pa je 10. obletnica OF. Zato smo na svojem zadnjem sestanku sklenili, da bomo vključili v OF čim več zavednih volilnih upravičencev. Šli smo na delo in že imamo prve uspehe, ki pa bodo vsak dan večji. Sam predsednik naše vasiške Fronte, Stefan Ozjan, je pridobil že nad 50 novih članov v našo organizacijo. Tudi drugi odborniki so pridobili več novih članov.

Še vedno je čas, da pospešimo globoko zimsko oranje

Sončni zimski dnevi so ustregli zadružnikom in kmetom. Povsod — kamor stopiš — jih je videti na polju. Orjejo nove brazde, v katere bodo spomladaj sejali. Mnogi se zavedajo koristi globokega oranja, zlasti še sedaj

Z globokim zimskim oranjem dvignemo hektarske donose

ko jih je lanska suša dobro izučila. V dobro zrahljani zemlji rastočim rastlinam suša ne more zlahka do živega. Zrahljana zemlja pospešuje njihovo rast. Se mnogo je koristi, ki jih ima poljedelec od globokega oranja. Zato gre za važen agrotehnični ukrep v smeri izboljšanja poljedelstva in hektarskih donosov.

V ljutomerskem okraju so se zadnje dneve odločno zavzeli za globoko oranje. Napredek je opaziti na samem polju, ki spreminja svoje obličje. Okrajna evidenca izkazuje s 15. t. m. povprečno pičle odstotke izvršitve plana zimskega oranja. Njene številke kažejo, da je na prvem mestu državni sektor s 32% ostanim izvršenjem plana, sledita mu privatni sektor s 30 in zadružni sektor z 0,03%. Ti podatki so močno odmaknjeni od stvarnosti na podeželju. Mnogo je krivde v poročevalski službi, ki slabo deluje.

Vzemimo primer v zadružnem sektorju. Na okraju imajo podatke, da so KDZ preorale od planiranih 1971 ha samo 47 ha zemlje. Stopimo na zadružna polja. Oglasimo se pri zadružnikih v Banovcih in Salincih. Od njih izvedemo, da so preorali več, kot pa kaže okrajna evidenca za ves zadružni sektor. Poglejmo KDZ Bunčani, Vučja vas in Radomerje. Ze v decembru so se približale 80% izvršitvi plana globokega oranja. Tudi v Krapju niso med zadnjimi. Zemljo pripravljajo za krompir. Mnogo hlevskega gnoja so podorali.

Resnejši so podatki, ki se nanašajo na privatni sektor. Kje so se kmeto-

valci najbolj oprijeli zimskega oranja? Kaj, ko bi priznali kmetom v Bolehnečicah, da so med prvimi. Pre-

oral so 121 ha svoje zemlje. Nekoliko za njimi so kmetje iz Kuršinec s 66 ha, s Koga z 52 ha. Starenove vasi z 42 ha. Male Nedelje z 41 ha in drugod. Mnogokje bo treba pljuniti v roke. Okrajni plan globokega oranja določa površino 4325 ha zemlje, ki naj bi jo obrnil. To ni lahka naloga. Podvizajo se naj zlasti tam, kjer so še vedno pri 10 odstotkih izvršitve plana. Sedaj se kot nalašč nudi ugodna prilika, da se tudi zaostankarji popravijo. Sončno zimsko vreme naj izkoristijo, da bo preoran zadnji hektar predvidenih ornih površin.

Naročniki pozor!

Zaradi velikega formata in materialnih težav, ki so nastale pri izdajanju časopisa, opozarjamo naročnike, da smo spremenili letno in polletno naročnino. 1. januarja dalje znaša letna naročnina 130 din in polletna 65 dinarjev, dočim četrtletna odpade. Posamezna številka stane 3 din, s prilogo pa 4 din.

Se posebno opozarjamo, da se naročnina plačuje najmanj pol leta vnaprej, sicer bomo vsem tistim, ki ne bodo do 1. februarja poravnali naročnine (vsaj za pol leta), pošiljanje lista ustavili.

Prav posebno pa prosimo tiste naročnike, ki so prešli zadnji opomin, da nemudoma poravnajo, ker v nasprotnem slučaju bo primorana uprava, vsa ta imena v eni izmed naših prihodnjih številkih objaviti in pošiljanje lista ustaviti.

Uprava »Ljudski glas«
Murska Sobota

Pravilni gospodarski plani

večji proizvodni uspehi

V teh dneh ne delajo kmetijske delovne zadruge esmo obračuna dela za leto 1950, temveč delajo tudi delovne načrte za letošnje leto, a to zaradi tega, da bi dosegli večji gospodarski uspeh, kot pa so ga imale v preteklem letu.

Izdelava gospodarskih planov je prav odgovorna naloga kmetijskih delovnih zadrug kot tudi zadružnih ekonomij, ki pa se tega povsem ne zavedajo. Taki, graje vredni upravni odbori so v Bakovcih, v Hodošu in Krplivniku, katerih ne zanimajo gospodarski plani, še manj pa, da bi zadružnikom objasnili namen in važnost teh gospodarskih planov; sicer se pa ni čuditi njihovim neuspehom preteklega leta.

Ljudski pregovor pravi, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Tako nekako je z upravnimi odbori in zadružniki v Tešanovcih, Puconcih in Kramarovcih, ki so pravilno in pravočasno izdelali gospodarske plane. Če je upravni odbor dober in zainteresiran na gospodarstvu — tudi zadružniki dosegajo boljše uspehe. Ako stopiš med te zadružnike in povprašaj po njihovih uspehih, ti na kratko odgovore: »Ah, kaj, preteklo leto smo imeli dobre uspehe, saj nam je v mnogočem pomagal upravni odbor, ampak v letoš-

njem letu bomo imeli še enkrat boljše kot lani.« Ti zadružniki in upravni odbori naj bodo za zgled Bakovcem, Hodošu in drugim. Vsekakor se jih bo še grajalo, ako bodo še nadaljevali s takim načinom dela. Razen tega pa je tem zadrugam nujna čim izdatnejša pomoč s strani zadružnega sklada in kmetijskega poverjenštva.

V murskosoboškem okraju se raztezajo zadruge na 775 ha njivskih površin, kar ne predstavlja niti 3% celotne njivske površine v okraju. V letu 1951 bodo zadruge, ki nimajo niti 3% njivskih površin v okraju, izpolnile od celotnega plana odkupa pri žitaricah 5%, pri krompirju 7%, in pri fižolu 8%; lahko trdimo, da so tudi zadruge v soboškem okraju na pravi poti.

Tudi zadružne ekonomije ne zaostajajo za zadrugami. Ako prav odkrito povemo, so tudi ekonomije svoje gospodarske plane prav skrbno in dobro sestavile. Marsikdo pozna ekonomijo v Murskih Crncih in prav tako so tudi znani njeni uspehi, ki so bili lani doseženi. Pa poglejmo njihov gospodarski plan, kako so si ga eplanirali. Imajo 38 ha zemlje, od tega 10 ha njiv. Letos bodo med drugim oddali 40 mtr. centov žita, 60 mtr. centov krompirja in 8 komadov pitanih prašičev, poleg tega pa še druge planirane pridelke. Tudi ekonomija v Topolovcih je izdelala gospodarski plan in bodo uspehi še večji kot so bili doseženi lani. Za

primerjavo si poglejmo ekonomijo v Borejcih, eno od najmanjših ekonomij v našem okraju. Ima skupno le 10 ha skupne površine, od tega 5 ha njiv, vendar bo letos oddala žita 17 mtr. centov, krompirja 22 mtr. centov, 7 pitanih prašičev in 21 ml. mleka. To je vsekakor lep uspeh za Borejce.

Jasno pa je, da ni dovolj, da se plan samo napravi, temveč se je treba tudi boriti, da ne ostane samo na papirju, ampak da bo tudi izpolnjen. Brez dvoma bodo zadruge in ekonomije dosegle mnogo večji uspeh kot lani, če se jim bo posvečalo več pozornosti z navetli s strani okrajnih forumov, predvsem od zadružnega sklada, ki bo moral svoje delo še izboljšati.

Z ozirom na veliko vlogo, katero bosta morala zadružni in državni sektor odigrati v letu 1951 — je konkurenca s prodajo tržnih viškov po znižani ceni na prostem trgu. S tem ne bo samo odpadla astronomska cena poljskim pridelkom, ki jo neusmiljeno navijajo spekulativno nastrojeni privatni kmetje na račun delavskega razreda, temveč se bodo zadruge ekonomsko krepile in dvigale kmetijsko proizvodnjo. Razumljivo je, ako hočemo doseči padec cen na prostem trgu in onemogočiti spekulativno trgovanje z življenjskimi predmeti, bodo morale zadruge čim več pridelati, jasno, da tudi čim več obvezno oddati državi in prostih viškov čim več prodajati po znižani ceni na prostem trgu.

Brez sodelovanja Fronte s KLO ni uspehov

Glavni tok se se zbrali v Radencih zastopniki množičnih organizacij in delegati za okrajni frontni zbor. Prišli so iz vseh okoliških vase. Na sektorski konferenci so slišali člena OO OF iz Radgone, ki jim je objasnil vse najvažnejše frontne naloge.

Prijetno njihovi besedam. Delegat iz Boračevega se je najprej oglašil. Menja je, da so Fronto v njihovi vasi spoznali vsi vaščani. Lani ni bilo tako. Frontni sestanki so bili slabo obiskani. Spomnil se je zadnje okrožnice okrajnega frontnega odbora, v kateri so pisali, da naj pobirajo 10 dinarjev članarine. Pobrali so jo. Namignil je Radenčanom in Orehovčanom, da naj jih posnemajo. Pri njih je članarina še vedno pri petih dinarjih. Njegove besede so zadele tudi tovariše iz KLO, ki ne vidijo v Fronti svojega političnega pomočnika. Vsi delegati so mu pritrdili mnenje, da pri njih ni bolje. Mnogi funkcionarji KLO namreč menijo, da KLO lahko dela brez sodelovanja s Fronto.

Beseda je nanesla na pogovor o davkih, odkupih in podaljšanju petletke za eno leto. Vaškim spekulantom bodo stopili na prste. Ne gre, da bi ti spekulirali na račun poštenih kmetov, ki redno oddajajo svoje pridelke. Oglasila se je Šoštarčeva, delegatka iz Turjanecv. S solznimi očmi je pripovedovala, da se njej godi krivica. Moža ima že tri leta v bolnici, doma pa devet mladoletnih otrok. Pred kratkim je oddala državni govedo. Gonila ga je njena mladoletna hčerka. V Radencih je govedo tehtalo 600 kg. v Radgoni pa kar 30 kg manj. Odkupovalci so ga ocenili v peto kategorijo. Pri teži so odbili še 50 kg. Tako je govedo na »čudežen« način izgubilo na poti iz Radenc v Radgono celih 80

rogramov. Kaj pa so povedali o zadružni ekonomiji v Hrašlju-Mota? Slabo so obdelana polja. Bilo bi lahko drugače, če bi Fronta pomagala. V vasi je kup siromašnih kmetov, ki bi šli na pomoč, če bi se zganila vaska frontna organizacija. Treba je več medsebojne pomoči. Slo bi lažje pri odkupih in obdelavi zemlje. Fronta ne bi smela mimo neuspehov zadržati in ekonomij. Pomagala bi jim naj z organiziranim prostovoljnim delom frontovcev. Skoraj povsod pa je bilo zanemarjeno politično delo in prepričevanje med množico. Fronta naj bi približala svojim članom vse ukrepe oblasti. Tako bi se frontovci za zvezeli.

Misli delegatov so za hip poletele na gradbišča zadružnih domov. Treba jih je dograditi. Radenčan se je spomnil, da .il. terja banka za dvignjeni kredit. Dolg bo treba poravnati. Kapelčan se je ponosno ozrl po delegatih. Prišel je na dan L. bes. Mnogi jim ne manjka, da bo njihov dom gotov. Priznanje OO OF, v obliki podarjenega radio-aparata bodo kapelski frontovci upravičili. Pozabili niso na kulturnoprostovno delo. Pri ravli se bodo na spomladanski kulturni festival radgonskega okraja.

Pogovor delegatov je pokazal, da so se v radgonskem okraju v mnogočem rešili organizacijske zaprtosti in čakanja na navodila od zgoraj. Dokaz temu je njihov skupni sklep, da bodo vaški odbori OF izdelali delovne plane za preostali čas šestmesečnega tekmovanja. Najboljše organizacije bodo nagrajene. Čakajo jih radio-aparati, ob katerih se bodo zmagi ogrevala srca najboljših frontovcev.

768 delavcev je šlo iz ljutomerskega okraja v industrijo

Se pred decentralizacijo naše državne uprave je delalo na poverjeništvu za delo pri OLO v Ljutomeru 11 uslužbencev. Danes delajo samo štirje s tov. poverjenikom. Z ukinitvijo nepotrebnega pisarjenja in poročanja se je delo na poverjeništvu poenostavilo. Uslužbenici so vestneje prišli za delo in ga že dobro obvladajo. Navzlic zmanjšanju kadra niso uspehi manjši od lanskih.

Naj povedo številke! V obdobju lanskega leta so poslali v industrijo 768 novih delavcev. Svoj načrt so uresnili s 142 odstotki. Sorazmerno z vključevanjem delovne sile pa ni razveseljivo to, da je v podjetjih ostalo samo 350 novovključenih delavcev. Ostali so bili v podjetjih določeno dobo, nakar so jih spet zapustili. Plan je nalagal, da vključijo v produkcijo 78 vavencev, na učna mesta pa so jih poslali 82. Mnogi učenci so že položili strokovne izpite, ker jim je po-

tekla učna doba. Teh je 71. Poverjeništvu ni doseglo načrta pri pošiljanju vajencev v druge okraje. Za neuspeh ni krivo poverjeništvu, marveč so bile težave prav v ustanovah, kamor so imeli poslani vajence. Naivečkrat so bila planirana mesta zasedena. Na sedežu okraja je deloval mizarški strokovni tečaj, ki ga je obiskovalo 130 učencev lesne stroke. Poverjeništvu je pomagalo pri organizaciji tečaja, skrbelo za predavatelje in druge materialne potrebščine. V ljutomerskem okraju je bilo sklenjenih 1340 delovnih pogodb, od katerih odpade na privatni sektor 229. Po podjetjih je bilo razglašanih 287 udarnikov. Mnogi so dobili naziv že drugič ali na celo večkrat.

Delavska inšpekcija je po podjetjih ugotovila 239 različnih napak. Odpravila je 67 zdravstveno-zaradnih in 186 drugih pomanjklivosti. (Nadaljevanje na 2. strani)

Tesno sodelovanje delovnih ljudi s oblastjo — odraz gospodarskih uspehov

Iz delovnega sestanka OLO v Ljutomeru

V soboto 13. t. m. se je vrátil v Ljutomeru delovni sestanek OLO. Namen tega posveta je bil, da pregledajo delo pri odkupih in se seznanijo s gospodarsko-financiarno problematiko okraja. Sestanku je prisostvovalo 72 delegatov.

Predsednik OLO tov. Verdev je imel na sestanku daljši govor, v katerem je orisal problematiko okraja. Plan kmetijske proizvodnje je dosežen za 80%, kar pomeni 18% nad državnim povprečjem. Prekoračenje državnega planskega povprečja je povzročilo v gospodarstvu določene posledice. Ob upoštevanju lokalnih razmer bo treba zaostriši borbo za štednjo, posvečati več pozornosti dvigu kmetijske proizvodnje, preiti k uredništvu sklepov, ki se nanašajo na razširitev lokalne proizvodnje tako po obsegu kakor po kakovosti.

PRJ ODKUPIH SO MED NAJBOLJSIMI OKRAJI V SLOVENIJI

Pri odkupih stojijo precej na boljšem kot pa je bila v zadnjem času obveščena javnost. Plan obvezne odaje mesa je izvršen s 107, masti s 100, mršavih prašičev s 93, mleka s 142, žita z 91,5, krompirja obvezno s 112, krompirja prosto s 144, koruze s 77,8, ajde s 309, prosa s 207 in fižola s 46%. Pričujoči podatki o uresničenju odkupnih planov preprčiljo kajefo, da so le-ti po obsegu dejanske doseženi. Nekateri davčne komisije ne razumevajo celotnega stanja pri ugotavljanju narodnega dohodka. Tako je tudi pri enem delu kmečkega prebivalstva. Pogledimo si analizo tov. Verdeva, ki se nanaša na vrednost viškov kmetijske proizvodnje, ki jih kmet ne potrebuje za lastno uporabo.

VREDNOST TRŽNIH PRESEŽKOV CENIJO NAD 751 MILIJONOV DINARJEV

Danes poznamo obvezno in prosto prodajo pridelkov kmetijske proizvodnje, ki ostaja kmetu kot presežek. Skupna vrednost proizvodov, prodanih državi v obliki obeh prodaj, znaša v okraju 39.245.000 dinarjev. Vrednost proizvodov, ki ostanejo kmetu za prosto trg in lahko pridejo ob pravilni kmetijski politiki v prodajo, znaša 57 milijonov 147.000 dinarjev. Tako pridemo do številke 98.392.000 dinarjev, katera izraža vrednost proizvodov, ki so jih kmetje dejansko prodali, odnosno jih lahko prodajo. Na eno kmetko gospodarstvo odpade 27.223 dinarjev dohod-

ka. Številke povedo besedo o osnovnih kmetijskih proizvodih. Pričujmo jim še vrednost kmetijskih pridelkov, kakor mleka, jaje, esdja, alkoholnih pi-jajc in silčnih pridelkov. Prejšnja vsota se dvigne za osemkrat. Vrednost vseh tržnih pridelkov dosega vsoto 751 milijonov 136.000 dinarjev ali 209.684 dinarjev povprečna na eno kmečko gospodarstvo, ne računajoč pridelkov, ki jih kmetovalec porabi za lastno preživljanje.

NA VASI JE ŠE VEDNO MNOGO TRŽNIH PRESEŽKOV

Izvršitev plana kmetijske proizvodnje v okraju nad povprečkom državne planske izvršitve spreminja položaj na domačem — lokalnem trgu. Lanskoletni odkupni plani so puščali na trgu presežne količine pridelkov, sproščene za svobodno razpolaganje. Na posestvu je približno ista količina protih viškov, kot je bilo v prejšnjih letih. Njihova vrednost je večja, ker je vsled nastale suše na trgu večje povpraševanje. To se nanaša na privatni sektor. Ni drugacije ni v združnem sektorju, zlasti še na ohlilnicah, kjer se poraja živahna prosta trgovina.

Če bi kmeti-proizvajalci obdržali presežke za lastno uporabo, se dvigne njihov življenjski nivo pri prehrani za 100% v primerjavi z drugimi od suše prizadetimi predeli ali določenim povprečkom delavstva. Zato je vsako nergaštvo v pogledu prehrane na vasi, razen upravičene kritike, zavestno rovarjenje proti obstoječi državni ureditvi.

Po domovini

Govtivar bo letos povezan s Skopljem z normalno prognozo. Končan je že prvi del te proge v dolžini 18 kilometrov. Nova proga je velikega gospodarskega pomena, ker veže rudnika kromove rude v Raduši in Orašju.

Za 108 milijonov dinarjev raznih izdelkov je v zadnjih štirih letih izdelalo 16 lokalnih podjetij v lendavskem okraju. Izdelki so namenjeni široki potrošnji. V letu 1950 so izdelali razne predmete za 60 milijonov dinarjev.

Tovarna tehnič v Celju izdeluje največje mostne tehnične. Lansko leto je izdelala največjo mostno tehnično za železarno v Sisku. Sedaj pa so že začeli z delom druge še večje 100-tonske tehnične za isto železarno.

Dohodki na posameznih gospodarstvih niso enaki. Kmet, ki napredno gospodari, ima tudi večje dohodke. Ne sme pa se izgubiti iz vida kmetov, ki se izogibajo prodaji protih viškov državi. Z odvsnimi pridelki rajši špekulirajo. Odnos oblasti do prvih naj bo drugačen kot pa do vaških špekulantov.

ZAKON VREDNOSTI NAJ PRIDE V ROKE SOCIALISTIČNE TRGOVINE

Cene industrijskemu blagu dejansko postavlja kmet na svobodnem trgu s ceno svojih pridelkov. Okrajni organi, ki se bavijo s cenami, registrirajo položaj na trgu. Cene kmetijskih pridelkov prilagodijo cenam industrijskega blaga.

V Ljutomeru, izrazito kmetijskem okraju, narekuje ceno vaški špekulant, čeprav v škodo celotnega prebivalstva. Kmečki proizvajalci imajo v rokah zakon vrednosti in po mili volji dvigajo cene svojim pridelkom, neglede na njihovo dejansko vrednost. Kakšna je torej naloga trgovine v okraju? Obvladati zakon vrednosti. Z dviganjem lokalne proizvodnje in prodajo raznovrstnega blaga. Cene blaga naj določa gospodarski svet IO OLO, ne pa referent za cene. Njegova dolžnost je, da javlja svoja zapazanja gospodarskemu svetu. Ta se naj poveže s sosednjimi okraji zaradi skupnega postavljanja enotnih cen na trgu.

Nadaljevanje na 4 strani

Razgovorjal sva se o novem frontnem odboru, ki so ga frontovci izvolili. Pripravoval je o združnikih, ki tvorijo večino članstva Fronte. Tudi sam je združnik. S 58 starostnimi križi se lahko pohvali, da ima preko 150 delovnih dni. V vaski Fronti se je marsikaj spremenilo, saj so v lanskem letu še bili med zadnjimi. Niti zaplanika niso poslali na okraj. Sedaj je pa življenje drugačno in lepše, ko imajo novi frontni odbor. Nedolgo od tega so rložili za križevski združni dom 3500 komadov razmešana opeke. Vodi, ki je ob nevihtah zalivala borečke ceste, so napravili prosto pot. Očistili so občestne jarke in skopali 50 metrov dolg odvodni jarek. Pomagalo je 36 prostovoljcev. Za novo leto so obdarili tri žene. Če so pri tem malo pogrešili, drugi ne bodo več. Po vasi se šušlja, da je Čukova mama bolj potrebna 300 dinarjev podpore kot pa Kozaničeva Ana, ki doblja provizitek. Vsak odbornik ima dodeljenih pet hišnih števil, kjer obiskuje frontovca. Dobra zamisel! Pravi sosedski pogovori. Pridobili so 17 novih članov.

Kako je z ženami? Njihov odbor je spal skupno e prejšnjim frontnim vodstvom. Sekretarka AFZ Alječeva ni nič kaj zadovoljna. Toži se, da je težko brez pomoči.

Dva neobiskana sestanka AFZ in pomoči pri letošnji Novoletni jelki — to je vse, s čemer se lahko pohvalijo. Pri Borečankah je le težko prodreti. Kaj rađe odgovarjajo, da niso za politiko.

Ali se ne bi dalo drugače? Morda z siviljskim ali kuharskim tečajem. Zene bi jih rajši obiskovale. Na to je že pomislil novi frontni odbor. Ne bi smeli dolgo odlašati. Sedaj je zimski čas, ki dopušča ženam več prostega časa. Prav gotovo bo lepo, če bo frontni odbor lahko zapisal v bodoča poročila, da pri njih tudi žene pridno delajo. To bo v čast Fronti in vsem vaščanom.

Pa mladina. Njen aktiv ni med zadnjimi. Tako bi povedali tudi na OK LMS v Ljutomeru.

21. decembra so na volitvah izbrali novo mladinsko vodstvo. Niso hoteli, da bi ostalo pri navadnih volitvah. Dali so objube. Sestajajo se večkrat. V čitalnem krožku dela vseh 14 članov.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pri uveljavljanju svojih inšpektorskih nalog je tesno sodelovala s podjetji in ustanovami.

Kaj so pokazali dosedanj pregledi njenih organov? V večini podjetij je pomanjkljiva zaščita delavcev pred nesrečami. Prav posebno se kaže ta slabost v lesno-industrijskih podjetjih. Mnogi delavski inšpektorji ali pa komisije za zaščito dela — se vse premalo zavedajo svojih dolžnosti. Tudi sindikalne podružnice bi lahko mnogo pripomogle. Delavcem naj bi poizkuševale namen zaščite dela. Naj bi jih poučile, da se pridržavajo navodil in se poslužujejo zaščitnih naprav. Največ nesreč pri delu je nastalo iz nevednosti, celo po krivdi posameznih delavcev. Dalje se kaže po lokalnih podjetjih navada posameznikov, ki neupravičeno izostajajo z dela. Odhajajo v svoje rojstne vasi, k znancem ali pa se na tihem bavijo s šušmarstvom.

Prehajanje delavcev iz podjetja v podjetje ruši plansko razporeditev delovnih mest in resno ogroža gospodarski plan. Poverjeništvu je proti izrazištelim kršiteljem delovnopravnih predpisov uvedlo kazensko posto-

panje. Komisija za prekrške pri OLO je na predlog poverjeništvu kaznovala 51 oseb. Stebih Janz iz Pribeincev je bil kaznovan s 3 meseci poboljševalnega dela. Službo je nastopil pri Gradisu v Mariboru. Takoj po podpisu delovne pogodbe je zapustil delovno mesto in se ni hotel vrniti.

Planer delovne sile je skrčil upravni aparat lokalnih podjetij na najnujnejše število. V tem času dela okrog znižanju administrativnega kadra pri Avtoprometu v Ljutomeru, kje je občutno nesorazmerje med uslužbenci in produktivnimi delavci. V podjetju je zaposlenih 12 šoferjev, 1 nočni čuvaj in 7 uslužbenecv.

Vključevanje delovne sile v prednostna podjetja bi boljše uspevalo, če bi pripomogli poročevalci KLO. Toda ti so v večini nedelavni. Ne zanimajo se za svoje območje dela, ki jim ga je zaupalo ljudstvo. Na poverjeništvu znajo pohvaliti odbornika KLO Cven tov. Babič Jožefa, ki je pokazal, da lahko v okviru svojega KLO rešuje vse probleme okrog delovne sile. Ko ga dajejo za zgled vsem poročevalcem KLO, menijo, da bi tudi drugod lahko šli po njegovih stopinjah. V tem pa je pravzaprav ključ do večjih uspehov na tem področju. —r.

»Sv. Biskupcij« v KLO Veličanih

Na prošnjo KLO Veličane iz Ljutomerskega okraja objavljamo dopis z nekimi popravki.

Uredništvo.

Lani je prejel KLO Veličane iz OLO Ljutomer plan odaje za perutnino in jajca. Po planu bi morali oddati 979 kg perutnine in 47.893 jaje. Površina zemlje KLO Veličane znaša 650 ha, a od tega je 93% v združnem oz. v državnem sektorju, tako da odpade na 25 gospodarstev samo 44 ha zemlje. KLO Veličane se je na ta način znašel pred problemom, kako razbiti plan, ko pa je v KLO samo 979 komadov perutnine. Torej točno toliko perutnine, kolikor imajo po planu oddati. KLO Veličane je interveniral na pov za drž nabavke pri OLO, da ni mogoče na podlagi teh birokratskih števil plan razbiti na 25 privatnih gospodarstev, ko pa so v KLO le državni de-

lavci, ki ne posedujejo posestva, in pa združniki, ki imajo le ohlilnice. Toda na pov za drž nabavke so vztrajali na tem, da se mora plan razbiti na vse, ki imajo perutnino, in to v razmerju: 1 kom. perutnine — 1 kg perutnine s 50 kom. jajc. Razumljivo je, da je moral KLO razbiti plan po tem »receptu« na vse tiste, ki so posedovali perutnino, čeprav so to združniki, privatniki in pa delavci, ki so zaposleni na državnem posestvu.

Prav umljivo je, da oddaja po tem »receptu« ni bila lani izvršena. Pov za drž nabave je letos 11. januarja poslal operativce v KLO Veličane, da skupno s KLO izterja zaostalo oddajo perutnine in jajc. Predstavniki KLO so ob tej priliki hoteli dokazati, da plana ne bo mogoče izpolniti, čeprav je razbit po gornjem »receptu«. Vendar jim to dokazovanje ni pomagalo. Tovaris iz pov za drž nabave je strogo vztrajal na tem, da mora vsak, ki je imel predpisano oddajo perutnine in jajc, tudi takoj oddati. Odborniki KLO so takoj za tem hodili od hiše do hiše in vaščanom naročali, da morajo takoj po nalogu pov za drž nabave perutnino in jajca znesti v KZ Ivanjkovce. KZ Ivanjkovci je ob prihodu združnikov s perutnino in jajci objasnili, da za združnike ni predpisa o obvezni oddaji iz ohlilnice. Seveda so združniki perutnino in jajca odnesli nazaj. Zlastno je samo to, da se je v govorjenju združnikov grajala nevednost oblasti — senj silijo za oddajo, drugi pa je ne marajo sprejeti.

Deklice živajo in pletejo. Zelo radi čitajo »Mladino«. Prebirajo pesmice in mladinske zgodbe.

Poleti niso bili posebno točni pri sestankih. Od ranega jutra pozno v noč so trdo delali na združnih njihah. Komaj so čakali zasluženega počitka. Zato jim ni zameriti, če so nekoliko popustili.

»Naučili smo se Ganglovo štiridejanko »Sin«, pač pa ne moremo nastopiti.« Tako te ogovorijo člani aktivne »Kako, da ne morete? Saj imate v Križevcih združni dom, prosvetno dvorano z odrom.« sem vprašal. Kaj hitro izveš, kako je e stvarjo. Ni kriva mladina. Vmes je nesporazum med njihovo sedanjno režiserko Korenovo in vodstvom IZU v Križevcih.

Korenova toži, da bi samostojno vodila borečko dramsko skupino mladine Privabila je celo člane IZU iz bližnjih krajev in celo iz Križevca. Tako je prišlo do ceplive dramskega kadra v križevskem društvu. Nekoristna poteza. Zato imajo Križevčani prav, če vztrajajo na vključitvi borečke mladine v društvo. Borečani sami ne morejo ustanoviti svojega društva, ker spadajo v KLO Križevci in nimajo za delo potrebnih prostorov. Bilo bi umestno, da se mladina včlani v IZU, kakor tudi Korenova. Tam bo dobila strokovno pomoč od vodje dramske društvene sekcije. Tudi Korenova bo našla v društvu svoje mesto, če se bo zavzela za progresivno prosvetljevanje kmečkih ljudi. Ni na metu, da je vodstvo društvo malce rezervirano napram borečki mladini. K njej naj pristopi in ji pomaga. Potem bodo odpadli vsi nezdravi pojavi, kot to, da se borečka mladina ni dobro naučila štiridejanke »Sine«. Razumljivo je, da vodstvo IZU ne bo dovolilo nastopiti. Končno bo pa morala borečka mladina prenehati s tako prakso in začeti s kolektivnim društvenim življenjem.

Poglejmo si še to, kako je bil plan oddaje perutnine in jajc razbit na sosednje vse Ivanjkovci s strani OLO. Podajamo številke v primerjavo: KLO Veličane ima na 44 ha zemlje le 974 komadov perutnine, imel pa je predpisano oddajo 979 kg perutnine in 47 tisoč 893 kom. jajc. med tem pa so imeli v KLO Ivanjkovci, kjer je 108 privatnih gospodarstev z velikimi kmetji, predpisano oddajo samo 140 kg perutnine in 3525 kom. jajc.

Vsekakor je to lep primer »razbitja« plana oddaje in bo vsekakor treba, da se krivci tudi kaznujejo za svoje nepravilno in birokratsko delo.

10 milijard dinarjev bo letos jugoslavija izdala za graditev novih železniških prog. Največja in najvažnejša bo nova proga iz Beograda mimo Stepojevca do Valjeva. Druga enako važna bo gradila mladina od Doboja do Banjaluke. Gradili bomo še več manjših prog.

Potapljaške obleke že izdelujemo sami doma. Tovarna gumijastih izdelkov v Kranju je izdelala prve potapljaške obleke. Pri preizkusu se je potapljač spustil v globino 24 metrov. Izdelek se je prav dobro obnesel in ne zaostaja za tujimi.

Da bo dovolj kruha — delo fronte in še marsikaj

Borečki združniki so frontovci, ki ne pozabijo na svoje zadruge. Po volitvah so pljunili v roke. Združna polja jih kličejo. Polni vozovi masnega gnoja romajo na zadružne njive. Nakladajo jih večinoma mladinci. Z globokim oranjem se hočejo zavaruovati pred posledicami morebitne suše. Zato hitijo. Par združnikov je stalno ob plugu. Oranje. Navožen hlevski gnoj bodo podorali pod zemljo, ki bo spomladi dajala rast novim gomoljem krompirja. Preko 20 ha zemlje bodo obrnili, če jim bo vreme dopuščalo...

Predsednika Korena sem našel med združniki. Združnikom je dejal, da bo treba pomisliti na listje. V gozdu ga bodo nagrabljali. Stelja bo dala spomladi nove vozove gnoja. Gnoj pomaga do večjih hektarskih donosov... »Hitite!« sem povprašal.

»Ja, treba je, če hočemo, da bo drugo leto dovolj kruha.« je zadovoljno odgovorjal Koren. Pogovorili smo se o storjenem delu in o bližnjih poilih. Koren mi je mimogrede povedal, da so zrnje vrgli pravočasno v zemljo. Dne 20. novembra je padlo zadnje orno. Z belimi žitom so zasejali 33,5 ha, z ječmenom 1,5 ha in z rpsom 3 ha za-

družne zemlje. Takrat jim je trda predla. Delo je zahtevalo mnogo truda od 28 delazmožnih združnikov. Vedeli so, da bo trda za krmo. Stiri silos s prostornino 30 kubikov so polni krmnih rastlin. Silaža jim bo mnogo zalega. Suša ne bo več potrkala na hlevske duri.

Koren je pohvalil svoje ljudi. Poznate Ivanjšič Lojzeta? Iznajdljiv brigadir. Našel mi je vrsto imen: Ivanuša Franc s 470, Ivanjšič Franc s 383, Jureš Vinko s 252, Sabo Stefan s 165, mladince Markovič Stanko z 232 in Mijaša Pepca s 111 trudodnevi. To so združni korenjaki, ki jih daleč okoli ne najdeš. Ko bodo v kratkem na občnem zboru polagali obračun dela, bodo ti korenjaki prejeli prav lepo plačilo. Saj si tudi zaslužijo. Računajo, da bodo prejeli okoli 90 dinarjev na delovni dan.

Markovič Franc je borečki sekretar Fronte. V njegovem stanovanju sem se ustavil. Na steni sobe visl diploma, obrobljena z okusnimi okraski. Markovič je že polnih štirideset let gasilec.

Dorko Trpak:

Daleč tam od barak se je počasi bližal mlad mož. Po ozki poti od mesta pa so prihajale ženske. Obah se je Ilonka razveselila. Oni mož tam daleč ob kanalu je verjetno delovodja, a med ženskami je opazila svojo mater. Včeraj, ko je dobila pismo, ji je dala denarja in točke, oboje zaslužno v kanalu, in ji dolgo pripovedovala o lepem vzorčastem blagu v trgovini. Danes že rano zjutraj, ko so še vsi spali, se je mati napotila v mesto, da bo med prvimi v vrsti in v trgovini. Ilonka pa je že vse premislila, kako bo dala zašiti obleko, da bo lepa; lepa za njenega Gezo...

Mati je obstala ob Kokašu. Ta je tipal blago, katerega je nesla kar pod pazduho. Tudi Aranka si ga je ogledovala. Ilonka je priskočila, ga vzela, razvila in si ga spustila ob telesu. Zardela in nasmejana je srečno bliskala s pogledom... To, kar si je želela vse življenje, zdaj ima. Nikdar več ne bo hodila v raztrganih cunjah, kot je hodila vso mladost. Nič več je ne bo sram pred mestnimi gospodičnami, ki so jo vedno tako zaničevalno pogledovale. Geza bo zadovoljen, srečen, ponosen...

Mladi mož, ki ga je Ilonka videla tam na koncu kanala, se je neopazno približal gruči, ki se je zgrnila okrog Ilonke. Mirno je obstal za njimi, se zadovoljno nasmihal in nekaj zapisal v beležnico. Zagoreli ljudje, ki so tako neugnano žlobudrali, da so preglušali drug drugega, so ga opazili šele

takrat, ko je Ilonka mati zopet stlačila zvito platno pod pazduho in krenila proti naselbini. Takrat so se razhajali in v zadregi utihnili. Kokaš je zopet porinil samokolnico proti nasipu, Ilonka je zopet skočila v jarek in prišla za lopato... Po vsem kanalu se je začelo preklnjeno, enakomerno gibanje.

Nagček je zopet čepel na vrhu nasipa in živahno pogledoval mestnega moža. Dim mu je ovijal glavo. S prstiki je brodil po prsti. Mož pa je potegnil iz toka, obešenega tež ramo, aparat in ga odprl. Ljudje v kanalu, ki so to opazili, so obstali. Radovedni so bili, koga in kaj bo ta mož slikal.

PUŠCA

Pred enim letom je prišel prav takšen, samo starejši, k njim v naselbino in jih slikal — samo slik nikdar niso dobili... Mladi mož je v nekaj gibih pripravil aparat, ga prinesel

k oknu in pogledal proti nagčku. Ta ga je radovedno, začudeno in hkrati plašno opazoval in negibno, napeto pričakoval: kaj bo. Mož pa je spustil roke, stopil proti deski vrženi čez jarek in na njej zopet obstal ter dvignil aparat. Nagček je tokrat vstal, nemirno pogledoval očeta in moža. Vzel je pipo iz ust in jo krepko stisnil v drobno pest.

Še en korak je naredil možak in potem še enega. Nagček je stal. Prav nalahno se je zganil, ko je mož stopil pod nasip, toda kmalu se je umiril, kajti mož je tam obstal. Dvignil je aparat k očesu in ga nameril proti nagčku in se venomer zadovoljno nasmihal. Čez trenutek je nezadovoljno zmajal z glavo: še ni bilo dobro. Dvignil je nogo, da bi stopil še bliže k nagčku. Nagčku je obraz vznemirjeno vzdrgetal. Hitro se je obrnil in pognal po nasipu navzdol. Mladi mož je hitreje stopil naprej in opazil čez nasip, kako malček dirja proti napol osušeni koruzi...

Pa kmalu je zadonel prešeren smeh. Zaživelo je zopet od nešteti hlicev, katere so doslej zadrževali. Kokaš je nejevoljno zabrudil in stopil za mladim možem na nasip. Pogledal je v koruzo, kjer je nagček v občutju varnosti obstal in radovedno, vendar oprezno pogledoval nazaj.

»Ordaf Gezal« je zaklical, toda nagček je samo kljubovalno odkimal, porinil pipo v usta in močno potegnil, da se je ves izgubil v modrem dimu.

Mladi mož je mirno stal na nasipu in molčal. Zadovoljno se je nasmihal in radovedno opazoval malčka v koruzi. Kokaš ga je pogledal, in neodločno obstal, potem se je obrnil in pomirjevalno, vendar nejevoljno zamahnil z roko. Poševno je pogledal moža na nasipu in zaklical:

»Kažite mu cigareto. Že pride!«
Mož pa je samo zmignil z rameni in se spustil nazaj po nasipu. Obstal je na deski in čakal. Malček ga tudi ni mogel opaziti. Prav gotovo se bo kmalu vrnil, kajti v koruzi mu bo slej ali prej dolgčas.

Sprejeli so odlok o pobiranju prireditvenih pristojbin

I v svojem prvem zasedanju 23. decembra 1950 je sprejel OLO v Ljutomeru odlok o pobiranju prireditvenih pristojbin od javnih veselilnih, plesnih, zabavnih in drugih prireditiv. Izvzet je prireditve z izrazitim kulturno-umetniškimi in ljudsko-prosvetnim programom. Odlok je obvezen za vse prireditelje v območju ljubotomerskega okraja.

Prireditelj takih vesellic bo po odloku dolžan plačati pristojbino v višini od 500 do 2000 dinarjev.

Pobrana pristojbina se bo stekala v proračun OO LP, ki jo bo uporabil za pospeševanje kulturno-umetniške in ljudsko-prosvetne dejavnosti v okraju.

Odlok predpisuje 2000 din denarne kazni ali 20 dni poboljševalnega dela za one prireditelje, ki bi se odloka ne držali.

Prvi uspehi

radgonske glasbene šole

Ce jo mahneš po poti mimo poslopja radgonskega OLO — že od daleč slišiš zvoke trombe, glasove klavirja in drugih glasbil. Napis na novozgrajeni stavbi ti pove, da je v njej glasbena šola.

V šoli je že nekaj tednov živahno. V učnih prostorih za klavir se vadijo Muhičev Miro, Premrujev Emil, Kramerjev in Fekonjeva Marija, a v drugi sobi največ ob violini Kosijeva Vido. Kuzničevega Edvarda in Kociperjevo Zlago. Ti učenci bodo sigurno opravili izpit. Pohvalili jih je sam ravnatelj šole, saj so zelo marljivi.

Glasbena šola so ustanovili lansko jesen ob pričetku šolske sezone. Ze pred njeno ustanovitvijo so polzkusili z glasbenim tečajem. Hoteli so se prepričali, če se jim bo tak pouk na šoli obnesel. Tečaj je tako po udeležbi, kakor po zanimanju za glasbeno vzgojo zadovoljivo uspel. To je bilo vodstvu zanesljivo napotilo, da se lahko lotijo načrtnega pouka. S pomočjo OLO so poskrbeli za potrebne prostore, šolski inventar in glasbene rekvizite.

Razpisali so pouk na šoli. S prijavnimi so prišli 104 redni in izvanredni kandidati, ki so se prijavili za sodelovanje. Vsa priglasi kandidati je moral prestati prvo preizkušnjo — sprejemni izpit. Pri vsakem so ugotovili razvitost poslušanja in smisel za ritmik. Šele potem, ko so to opravili — se je pričel težko pričakovani pouk.

Danes se na šoli vzgaja 78 učencev, med njimi celo in hčara delavcev in nameštencev. Nekaj so jih odpustili, ker niso imeli pogojev za glasbo in vsled nerednega prihajanja na pouk, a ostali pa so pouk glasbe opustili, ker so se ustrašili začetnih težav, ki jih tudi pri glasbeni vzgoji ne manjka.

Klavir in harmonika, to sta glasbila, za kateri so se novi učenci najbolj v šoli ogrevali. Sledil je vzgojni prijem učiteljev. Odvisno število kandidatov za omenjena glasbila so usmerili na pouk godal. V oddelku za petje si pridobivajo učenci osnovno znanje, ki jim bo pomagala, v doglednem času ustanoviti mladinski pevski zbor. Mislijo tudi na mladinski orkester.

Ze danes, v razmeroma kratkem obdobju delovanja šole — je spoznati, da so se učenci potrudili pri pouku. Pri starejših je razumevanje in dobra volja. Svoje otroke pošiljajo redno na pouk. Povezava med šolo in starši so roditi, sestanki, kjer se pogovorijo o vsem, kar zanima starše. Uvedli so tudi neke vrste kontrolnih knjižic, v katere vpisujejo učitelji domače naloge in vaje za glasbila. Vnašajo tudi svoja zapažanja pri učencih. Starši lahko na ta način vplivajo na svoje otroke, da se v prostem času učijo na zaupnem glasbilu.

Na šoli poučujejo štiri plačani in en honorarini učitelj. Šola se vzdržuje iz lastnega proračuna, ki ga krije po- verjenjstvo za prosveto pri OLO. Za mlajše učence, oziroma redne obiske-

A kmalu je zopet zaživele v tistem svojevrstnem ritmu dela, kakršen je zajel te zagorele ljudi, ki so bili vse življenje vajeni svobodnega gibanja, po gozdovih, poljih in cestah v vse kraje dežele. Da, kljub temu, da so zaživele umirjeno življenje v naselbinah že pred desetimi leti, še morda veliko prej, je ostalo v njih tisto potepuško kopnenje po daljnavah in v razdelju.

Kokaš je še dvakrat mirno zapeljal samokolnico zemlje na vrh nasipa, potem pa nejevoljno pogledal po koruzi in zaklial:

»Ordaf Gezal.

Toda nagček ga ni poslušal. Samo vprašujoče ga je pogledal. Sedel je med razori in prevračal razsušene grude. Nikamor se mu ni mudilo. Ni poslušal očeta, še manj pa otročad, ki je vpila proti njemu in ga vabila bliže nasipu. Toda raztrgančki, katere je zabaval ta prizor, se niso zadovoljili samo s klicanjem. Zapodili so se za nagčkom, ta pa jo je ucvril naprej po koruzi in čez deteljo za njo. Za deteljo se je ustavil, pograbil z razora grude in se postavil v bran. Mladi mož je zopet stopil na nasip, nekaj časa radovedno opazoval upornega malčka, potem pa stopil naprej.

Ilonka je bila v vsem tem času nestrpna. Dogajanje okrog nje je ni privlačilo, kajti misel na pisno je prevladovala v njej radovednost. Vprašujoče je pogledovala mladega moža, ki je tako mirno stopal po nasipu in komaj premagoval željo, naj ga zaprosi, naj ji prebere pismo. Ko je opazila, da se mladi mož odmikata, je njena želja prikipela. Spustila je lopato, stekla po nasipu navzgor in prijelala moža za roko:

»Gospod, bi mi prečitali to pismo?!

Mladi mož se je iznenaden ozrl in jo opazoval, kako sega v nestrje, v katerem je zašumelo pismo. Vsega zmečkanega mu ga je Ilonka pomolila in on ga je nekaj časa skoraj v zadregi ogledoval. Na kuverti je razbral okorne črke naslova, pisanega v cirilici. Vzel je pismo, napisano na četrtinki pole-

KULTURA IN PROSVETA

Bodoče naloge Ljudske prosvete

Iz zasedanje skupščine Ljudske prosvete v Murški Soboti

Pretekli četrtek je zasedala v Murški Soboti okrajna skupščina Ljudske prosvete za okraj M. Sobota. Ob tej priliki so navzoči delegati, manjkalo jih je le nekaj, prešetali dosedanje delo na področju ljudske prosvete soboškega okraja in določili smernice za razvoj v letu 1951, zlasti za izobraževalne tečaje, ustanavljanja društev, prireditve, pomoč knjižnicam. Dogovorili so se tudi o oblikah medsebojne pomoči, tako da bodo organizacijsko slabša društva dobila pomoč od strani bolj utrjenih društev. Poleg tega bodo društva v prvem polletju rešila odnose z gasilskimi društvi. Saj obstoji z ene kakor druge strani velika in dobra volja, da se ti odnosi izboljšajo in da se delo med društvi izpopolni z medsebojno pomočjo. Gasilska društva so

pokazala veliko dobre volje že meseca decembra, ko so njihovi predsedniki in tajniki imeli skupni sestanek v Murški Soboti. Sicer pa bomo o tem pisali še v eni izmed prihodnjih števil našega časopisa. Prav tako bomo bolj obširno pisali o posameznih panogah Ljudske prosvete in njenem razvoju v našem okraju.

V diskusiji so navzoči delegati povedali marsikaj zanimivega. Tako so n. pr. v Križevcih že rešili odnose med gasilci in društvom. Začeli so s tečajem. Preteklo nedeljo so imeli Križevčani kar dve odskri prireditvi in sicer v Gor. Lendavi in v domačem kraju. Delegat iz Puconec je izjavil, da bodo v kratkem začeli s tečajem, s prošnjo, da naj OO LP pošlje več gospodarskih predavateljev na vas za predavanje v izobraževalnem tečaju. Tudi delegat iz Melincev je dostavil, da bodo kmalu pri njih začeli s tečajem. Delegat iz G. Lendave, tov. Beloglavca, je v svojem referatu povedal, da je nekdo, ki ruši vse organizacijsko delo, da so se mladinci in mladinke trikrat prijavili na tečaj, celo to, da so si za igro razdelili vloge, a niso prišli niti na tečaj in niti na vaje. On verjame, da bodo v kratkem začeli z novo obliko dela. Tudi vaških organizacij OF je naloga, da pomagajo pri mobilizaciji ljudstva v tečaj. Sicer je predsednik OF na sektorski konferenci izjavil, da bodo v tečaju začeli z delom. Ing. Cegner je opozoril na pravilen postopek, ki pa je brezploden, za udeležbo ljudi v tečaj. Treba je pristopiti k individualnemu prepričevanju. Dolžnost SKUD »Kajuhaa je, da to nalogo čimprej izvede, ko pa je to njegova osnovna naloga. Delegat iz Prosenjakovec je omenil, da

ne odgovarjajo podatki resnici, ki jih ima OO LP o lanskem tečaju v Prosenjakovcih. Tečaj v Prosenjakovcih je že začel z delom. Delegat iz Markovca pravi, da so krivi odkupi, da še ni tečaja v Markovcih, sicer pa to ne drži. Saj je bil v Černelavcih tudi odkup in so ravno tako bile napake, toda v tečaj je prišlo nad 70 ljudi, ki so celo predlagali nov način odkupa. Torej je odkup v Černelavcih rodil prav sodelovanje za tečaj. V ostalem so bili odkupi ne samo v Markovcih, temveč tudi v vseh vaseh našega okraja. Po izva- janju delegata iz Markovca bi na ta način ne bilo tečaja nikjer v našem okraju. Diskutiralo se je še o delu posameznih društev, o delu knjižnic, toda bolj podrobno bomo o tem razpravljali v prihodnji številki našega lista. Pač pa ne moremo mirno mimo dejstev knjižnega dela. N. pr. knjižnica v Cankovi je v zadnjem času dvignila število knjig kar za 200% in prav tako število bralcev. Imamo pa knjižnice, ki ne samo da niso zvišale števila knjig, ampak so celo izgubile knjige, ki so jih imele v začetku lanskega leta

Na koncu so bili sprejeti sklepi: da bodo društva prevzela nalogo, da bodo vložila ves svoj trud za dvig števila izobraževalnih tečajev in predavanj, da bodo množično pritegnili ljudi za udeleženje predavanj, da bodo uredili še v tem letu društvene odnose z gasilci, da bodo dvignili število knjig in število bralcev v knjižnicah. Tam pa, kjer so dani pogoji, bodo člani OO LP ustanovljali nova društva, a vsa društva bodo nastopila nekoga dne in priredila gospodarski dan. Zbrali bodo še potrebno kavnico za izposojanje rekvizitov odskrih prireditiv. Kar pa je najbolj važno, proslavili bodo vsi desetletnico ustanovitve OF in pomoč vseh društev v okraju pri gradnji kulturnega doma v M. Soboti.

Uspehi Ljudske univerze v Soboti

Ljudska univerza v Soboti je priredila do sedaj dve predavanji, ki sta imeli zelo močan odziv med soboškim prebivalstvom. Prvo predavanje je imel tov. prof. Liška pred 300 poslušalci, a drugo predavanje je obiskalo nad 500 ljudi. Predaval je minister tov. dr. Jože Potrč. Obe predavanji sta dokazali, kako močna je želja ljudstva po izobrazbi, le da ljudstvo zahteva kvaliteto. Saj so po prvem predavanju ljudje govorili da bodo vedno poslušali taka predavanja. Obe predavanji sta bili izrazito politični. To je dokaz, da si ljudstvo želi političnih predavanj, le da jih je treba po ljudsko povedati, da so ljudstvu razumljiva, ker oba predavatelja sta govorila brez frazerenja in brez visokoizbranih besed, ki jih naše ljudstvo mnogokrat ne razume. V kratkem nas bo obiskal minister tov. Regent, ki bo prav tako predaval in smo prepričani, da bo dvorana premajhna za poslušalce. Ljudska univerza ima v načrtu tudi predavanja, ki jih bodo imeli domači predavatelji. Tako bo n. pr. februarja predaval direktor učiteljskega tvoj. Novak, ki je izredno hvaležen predavatelji. Prepričani smo, da bodo naši soboški poslušalci zadovoljni.

Kako naj tekmuje'o KUD in IZUD?

KUD in IZUD soboškega okraja že javljajo tekmovanja v čast 10. obletnice OF. To svoje tekmovanje bi morala društva razširiti svojo osnovno nalogo — izobraževanje. Kako se naj to doseže? Jasno, da samo s predavanji, bodisi v okviru izobraževalnih tečajev, bodisi v okviru Ljudske univerze. V Murški Soboti je prav v čast 10. obletnice OF ponovno začela z delom Ljudska univerza, ki je priredila predavanje za prebivalce Murske Sobotice. Sobočani so dobro razumeli namen Ljudske univerze in s svojim dobrim obiskom tudi to dokazali. Predavanja se je udeležilo nad 300 ljudi. Na koncu predavanja so izjavili, da želijo ponovno slišati predavanja. Odslej naprej bo v Soboti vsak drugi ponedeljek predavanje v »Kino« dvorani. Seveda bo število poslušalcev še naraslo. Nujno je, da se taka predavanja prireajo tudi na vasi. Tega se močno zavedajo že naši vaščani. V pretekli številki smo omenili agilnost KLO in VOOV v Černelavcih in Veščici. Kmalu bodo tudi ostali KLO in odbori OF v okoliških vaseh prirejali taka predavanja. Če ta predavanja povežejo zavestno s proslavo 10. obletnice OF, bodo dokazali, da razumejo ogromno delo in žrtve, ki jih je ta organizacija pod vodstvom Partije dajala med NOB in po vojni za izgradnjo naše države. Seveda da bodo vaška društva tekmovala tudi s svojimi umetniškimi sekcijami. Ze so se pripravila društva iz Tešanovcev, Mellincev, Bakovce, Petrovce, Križevce, Prosenjakovec, dijaška društva iz Sobotice, društvo iz Rakičanu in mladinsko društvo Kmetijske šole v Rakičanu. Dobro bi bilo, da društva, ki še niso pisмено javila svoj načrt tekmovanja v čast proslave 10. obletnice OF, to takoj javijo Okrajnemu odboru Ljudske prosvete. O poteku tekmovanja bomo poročali prihodnjč.

„Zupanova Micka“ na radgonskem odru

Člani dramske sekcije SKUD »Jožeta Kerenčiča« niso mogli mimo tekmovanja v čast 10. obletnice OF. Sledili so drugim množičnim organizacijam. Sekcija se je vneto pripravljala na svoj prvi letošnji nastop. Preteklo soboto, 13. t. m. se je predstavila radgonski publiki a komedijo-dvoidejanko: »Zupanova Micka«. Predstavo so ponovili v nedeljo. Del čistega dobička bo sekcija prispevala za gradnjo spomenika padlim borcem, ki ga nameravajo postaviti v okrajnem središču.

Beltinska folklorna skupina — bo oživila delo

Izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije je povabil folklorno skupino iz Beltincev na tekmovanje v Ljubljano. Manjkajo jim samo obleke. Tudi tukaj so končno našli izhod. Na skupščini

Beltinska folklorna družina pri izvajanju narodnih plesov

Ljudske prosvete v soboškem okraju je sklenila skupščina, da bo podaril OO LP folklorni skupini za kostume 50.000 dinarjev. Tako bo folklorna družina imela vse pogoje za nastope. Sklepe OO LP je bil zaradi tega, da bi folklorna skupina iz Beltincev nastopala na vseh okrajnih in republiških prire-

darstvih. Naloga društva je, da pošlje kje dobiti blago. Razen tega čaka društvo še ena naloga, in sicer, da začno ostale sekcije z bolj intenzivnim delom in tako pomorejo ostalim sekcijam, da se dvignejo na višino, ki je mogoča z ozirom na število prebivalstva v Beltincih in število ljudi, ki so sposobni, da vodijo kulturnoprosvetno delo na vasi.

kar pa bodo morali popraviti in predavati najmanj dvakrat tedensko. Lansko leto so tudi imeli tečaj, ki je uspel. Njih želja je, da jih obiščejo tudi predavatelji iz okrajnega sodišča. V tečaju predavajo razen solskega upravitelja domačini Gomboc Karel in Dovidij Koloman.

MESTNI KINO V MURSKI SOBOTI predvaja od 19. do 22. januarja angleški film »Zapeljivka iz Novega Orleansa« od 23. do 25. januarja sovjetski film »Vlak pelje na vzhod« in od 26. do 29. januarja ameriški film »Zmajevost« I. del.

CIGANKA IZ PUŠČE

si kaj prav tiho prišepetavali. Mladi mož pa je počasi začel prebirati: »Draga Ilonka! Zdaj sem v vojski, že v tretjem mestu.

Tu mi dobro gre. Sem še z enim iz naših krajev. Čisto dobro se zastopiva. Hodil sem v tečaj za pisanje in sem se navadil pisati. Ko pridem domov, še Tebe naučim pisati. Pošlji mi jabolka in poljubi mojega malega Gezo. Zdravo! Tvoj Geza.

Mladi mož je pozorno pogledal po nasmejanih obrazih zagorelih ljudi, ki so ga obkrožali. Nekaj prisrčnega jim je žarelo na obrazih, velika sreča se jim je isknila v očeh. Bilo je tako, kot da vsi čutijo isto kot Ilonka. Nekako prijetno se mu je zazdelo v družbi teh prostodušnih ljudi. Nekaj nad vse vabljivega je bilo v njihovi razigranosti in odkritosti.

Počasi je vložil pismo nazaj v kuvertu in ga s prav počasno kretajo vrnil Ilonki. Umirjeno je vstal in se še enkrat ozrl po vseh. Tudi zagoreli ljudje so vstali in se počasi, nekako neodločno razšli. Ostala sta sama z Ilonko in tudi ta se je že obrnila proti kanalu, ga še enkrat prijazno, skoraj v zadregi pogledala in zašepetala:

»Hvala lepa, gospodi!

Mladi mož je zadovoljno pokimal, počasi dvignil aparat k očesu, zajel z očesom leče jedro Ilonkino postavo in pritisnil na sprožilec. Ilonka je v tem v zadregi obstala, ga plašno pogledala in še vedno stiskala pismo na prsih. Vse je bilo tako prijazno, tako nasmejnalo, da bi zavriskal... Toda ne, mladi mož je samo s pogledom vriskal, vriskaval željno in vztrajno, kot čebela med iz cvetne čaše, lepote obsežne ravnine; poživljajoče zelene krošnje vzdolž mesta, med njimi rdeče nove in ostarele, potemnele strehe, bliže valovite ogone z razraslo deteljo, koruzo in repo in vse to je bilo obdano s pisanim trakom kanala, prepelnega živahnih ljudi, da se je zdelo, kot da bi gledal vabljivo trak, povezan čez valovite lase nasmejanega dekleta. Da, prav tako je bilo in tudi kopasti oblaki, razsuti v dolgih neravnih progah nad mestom in polji v sinjino, so bili kot svetli kodri razposajenega dekliča, vsi preplavljeni z blestečo svetlobo sonca, počasi in vztrajno odmikajočega čez sredino svoda... (Se nadaljuje.)

Iz delovnega sestanka OLO v Ljutomeru

(Nadaljevanje s 2. strani.)

Kaj je najvažnejše? Potrudi se za oživotvorenje uredb zveze vlade, katerih cilj je: ustvariti enotno trgovino za vse državljane. Določbe uredb ne bodo prinesle zaželenih koristi brez odločnih ukrepov OLO kakor tudi trgovskih organov, ki se pri enotnem poslovanju združijo. Kakšne bodo enotne cene, zavis od položaja na trgu. Torej od omejevanja spekulativnih namenov nekaterih kmetov. V kratkem bodo kmetijski obdelovalnim zadrugam črtali 50% plana obveznih oddaj. Zadruga bodo postavile na trg večje količine svojih pridelkov. Z njimi bodo regulirale cene na trgu in zbijale spekulantom nesramne zaslužke. Tako bo edino mogoče ustaliti cene, v nasprotnem slučaju pa obstoji nevarnost, da se bodo v škodo potrošnikov neprestano dvigale.

Tudi drugih nalog ne bodo zapostavili. Izterjavo zaostankov obvezne oddaje iz prejšnjega leta in odkup prostih viškov od kmečkih proizvajalcev po solidnih cenah. Tudi od teh odkupov je mnogo odvisno. Če bodo odkupni organi zajeli čim več prostih presežkov, toliko manj se je bati visokih cen na enotnem trgu.

Davčna politika se naj prilagodi novim razmeram v trgovini. Ugotavljanje dohodkov pri pridelkih prostih viškov je njena bistvena naloga. Izterjava davkov naj bo hitra in prožna.

BREZ VSESTRANSKE STEDNJE — NI VEČJIH GOSPODARSKIH USPEHOV

Po Ljutomerskem okraju so zasledili črno kupovanje raznega materiala, kakor žice za električno napeljavo, električnih motorjev, tekstila in drugih industrijskih proizvodov. Ti pojavi so za potrebe in naloge socialistične graditve škodljivi in delajo zmedo v planu. Isto je za gradbenim materialom. Nekontrolirane nabave skušajo uveljaviti preko trgovske mreže, po drugi strani pa je godrnjanja, da material primanjkuje. Gradbeni material je usmerjati na najnujnejša gradbišča. Banketi ob zaključnih lovih, razni družabni večeri ob gasilskih zborih, občnih zborih KDZ in druge prireditve so škodljiv pojav, naperjen proti splošnim koristim v prehrani. Prehrambeni predmeti naj bodo vsem državljanom enako dostopni. Zato ne gre, da se z njimi okorišča ozek krog ljudi. Sedaj se pripravljajo v KDZ na občne zборе, ki jih smatrajo zadrugi za svoj praznik. Napačno bi bilo, če bi OLO prepovedal zaključne večere. Uporabljeni približki naj se ne jemljejo iz prostih viškov zadrug, marveč iz zakonitega deleža zadrugiškov.

ALI NAJ OSTANE LOKALNO GOSPODARSTVO PRI STAREM?

O tem se je že mnogo govorilo. Manjka predvsem iniciativa in točna kontrola. V lokalnih podjetjih se je razpasla nedisciplinirana svojevrstna demokracija. Kam vodi ta pot? Ponekod celo do mišljenja, da se posameznik podjetja ukinejo. Ugotavljati bo treba vzroke in slabosti v teh podjetjih. Sledijo naj potrebni ukrepi, da se njihovo gospodarstvo pripelje na pravo pot.

Ljudska govorica o slabih cestah je upravičena in zdrava. Če se človek popelje po okrajnih cestah, je v stalnem strahu, da mu odpove vozilo. Cesta iz Ljutomera do Male Nedelje je v takšnem stanju, da grozi nevarnost ukinitve prometa na njej. Potipati bo treba odgovorne ljudi na cestni upravi. Cestariji zanemarjajo zaupano jim delo. Teško jih je najti na cestah, kjer je njihovo mesto. Ali gre brez kontrole, ki jo je zanemarjal cestni nadzornik? Njegovo delo je podobno sabotazi. V KLO Mala Nedelja so hoteli vaščani urediti cesto, toda cestna uprava jim tega ni dovolila. Komu gre v korist samovoljna cestnih uslužbenecov? Nikomur! Če bi se pobrigali, ne bi ostali neizkoriščeni lanski krediti za popravilo cest. Okrajju je bilo odobrenih preko milijon dinarjev za ceste. Ali je prav, da so ob neizčrpanih kreditih skrajno zanemarjene ceste? Koliko tisočakov je že šlo po nepotrebnem za popravilo motornih vozil, ki se na takšnih cestah občutno kvarijo. O tem so odborniki živo diskutirali. Na dan je prišla njihova beseda, da bi organizirali okrajni teden cest. Pristopili bodo h kmečkim ljudem, ki se sodelovanju prav gotovo ne bodo odrekli. KLO bodo na zborih volivcev predlagali uvedbo krajevnih samoprispevkov v delovni sili.

SVETI DRŽAVLJANOV BODO POMAGALI KLO

Na sestanku so se pogovorili o ustanavljanju svetov pri posameznih poročevalcih KLO. Pomenek se je nanašal na splošne naloge odbornikov OLO. Konkretno se bodo pomenili na sejah KLO in na zborih volivcev. Le-tam bodo obvezno prisostvovali odborniki OLO in jim pomagali z nasveti ter v teoretičnem razlaganju zakona o zborih volivcev, zakona o ustanavljanju svetov pri KLO itd. Spodaj v nižjih organskih obliki bodo diskutirali o teh stvareh. Pogovor bo prav gotovo nahljal mnogo koristnih predlogov. Tudi o cestah se bodo pomenili.

Ker so te naloge okrajnega značaja, so potrebni enotni sklepi in akcije. Zato bodo odborniki pisмено poročali predsedstvu OLO o vsem, kar se bo predlagalo na zborih volivcev in sejah KLO. Predsedstvo bo predloge pregledalo. Iz vseh bo nastal skupen predlog, o katerem bo na bližnjem zasedanju razpravljala skupščina OLO.

Mladi Peterneljev Vinko

pripoveduje

Autostrada me je vzgojila. Naše, četudi žaljave roke niso nikdar omahnile. Še deset samokolnic za Partijo, deset za domovino, deset za Tita — je odmevalo iz mladih ust po odseku Županje, kjer se je borila s kubiki radgonska udarna... Posebno pred 30. obletnico SKOJ-a smo napeli naše mlade mišice. S pesmijo smo jurili nad kubike. Bil sem v jurišni skupini. S takšnimi fanti, kot so Drevnik, Peček, Pizmun in podobni — je moči delati. Nismo se dali posekati. Zavihali smo rokave, roke so krčevito prijemale samokolnice, delo je teklo od rok... Bolj smo se bližali velikiemu prazniku, višje je segala črta na grahkonu skupine. Do 610 odstotkov je segala. Zmaga je bila dobljena. Ponosno smo se zazrli v prehodno zastavico, ki so nam jo izročili v trajno last...

Skromno, pa vendar občutljivo pripoveduje mladinec Peternelj Vinko iz Žepovce. Spomin iz Autostrade ne bodo nikoli zamrli v njegovem srcu. Preživeli trenutki življenja so ga oplenitili in ga izoblikovali v trdnega graditelja. V letih 1948 in 1949 je bil Vinko na cesti bratstva in edinstva. Tam je postal težko premagljiv. Kjer je bila potrebna mladinska samozavest, tam ni manjkalo njega. Bil je dvakrat proglašen za udarnika, dobil je pohvalno diplomu. Tudi pohorski gozdovi ga poznajo. V frontni brigadi »Petra Stanteta« je na mlinaršem luščil kubike lesa. Okrajni odbor Fronte v Radgoni ga je pohvalil in denarno nagradil. Pa Trbovlje! Štiri mesece je kopal premog po črnih rezervirjih. Ponosno se ozre po priznanjih, ki jih je dobil kot Titov mladinec. Postal je član Partije. Na steni njegove sobe visijo zaslužena odlikovanja. Prišlecu povedo, kakšna je pot mladega Vinka...

Vinko dela v vaškem aktivu LMS. Vedno ga dobiš med njegovo mladino. S svojim zgledom jih vzgaja in bodri k novim — zadrugiškim zmagam.

Žepovski mladinci ne poznajo oklevanja in preprek na začrtani poti. Razen treh so vsi zadrugiški. Le Marijana Herclova in Kumarjeva Greta se še nista odločili. Vinko in njegovi pravijo, da jih bodo spravili na pravo pot, v svoje mlade vrste. Potem pa bodo lahko rekli, da so vsi v vasi člani LMS.

IZ SODNE KRONIKE

Odbornik KLO se moral zagovarjati

Pred kratkim se je zagovarjal pred ljudskim sodiščem v Ljutomeru Topolovec Rajmund iz Veržeja št. 81. Terjali so, da da odgovor za vsa stornjena kazniva dejanja kot odbornik KLO v Veržeju. Njegova malomarnost pri vršenju odborniške dolžnosti ni poznala meja. S skrajno površnostjo je vnašal blagajniške podatke v predpisane poslovne knjige, razmetaval zaupno pošto, opustil kontrolnik kreditov in je neredno odvajal gotovinske zneske od izterjav pri davkih.

V letu 1949 ni vključil v blagajniško knjigo tih tisočakov, nekatere vpise pa je vršil za dva meseca nazaj. Ravnotako mu manjkajo blagajniške priloge za vsoto 45.352 dinarjev. Poverjenstvu za finance pri OLO v Ljutomeru ni odpremil gotovine v znesku din 8547, temveč obdržal za sebe. Pla-

Zadani sklepi — naj bodo odraz dela

Pred dnevi je bila redna letna skupščina Aero-kluba v Murski Soboti. Na tej skupščini je bilo govora o napakah in uspehih kluba, toda vse premalo so posvetili pažnje diskusiji o napakah, ki so skozi več let ponavljale in porajale. Prav pa je, da se je precej pretresalo vprašanje bodočega dela in da so prineseni dobri sklepi, takšni, da jih članstvo pod dobrim vodstvom, ki bo upravljalo delo Aero-kluba tako, da bo v njegovem vodenju izražena enotna volja vseh članov, lahko z nekoliko požitvovainosti reši.

V tem letu si je članstvo zadalo za nalogo zgraditi letalski hangar in urediti letališče. Pripravili bodo tudi dva modelarski delavnici, organizirali dva krožka na šolah, poživili modelarski tečaj v Tišini. Poleg tega so se odločili za izvedbo več osnovnih modelarskih tečajev na vasi in v mestu in v teh izvežati 30 tečajnikov. Prav tako bo v Soboti poleg osnovnih še en višji modelarski tečaj z desetimi tečajniki in najvišji »Ce modelarski tečaj z najmanj tremi tečajniki. Poleg tega, da so lani že imeli tudi prvi padalski tečaj, na katerem je izšlo 15 tečajnikov, bo v tem letu še en padalski tečaj. Šest članov bodo poslali v pilotsko šolo, šest članov na

Vsako sredo se zberejo v mladinski sobi. Pogovorijo se o vsem, največ pa o zadrugi. Povabijo tovariše iz partijske celice. Ti jim radi pomagajo. Če se jim v zadrugi kje zatakne, priskočijo vsi na pomoč. Evidenčar aktiva je že zapisal, da so opravili preko 2300 udarniških ur. V jeseni so odšli na zadrugišna polja in pospravljali pridelke. Stopili so k sosedom v Stogovce. Pospravljali so peso, pomagali orati...

Pred nedavnim so na sestanku pregledali delovne knjižice mladih zadrugiškov. Skrbno so prečitali podatke. Številke so pokazale: Peterneljova Jožica ima zapisano 137, Ovse-nikova Ivanka 157 in Brencetov Franc 212 delovnih dni. Ti so najbolj pridni zadrugiški med žepovsko mladino. Zato so jih na sestanku aktivno pohvalili.

V oktobrskih dneh so prihajali v mladinsko sobo mladi igralci, člani vaške mladinske skupine. Pridno so vežbali in se pripravljali na prvi kulturni nastop. V novembru so se pokazali pred vaščani. Toda ne z lahko igrico. S štiridejanko »Za svobodo« so nastopili. Težje vloge so jim bila koristna šola za bodoče kulturno-prosvetno delo. Malce nerodno jih zadene, če stoniš prednje z vprašanjem o izobraževalnem tečaju. Se vedno čakajo tov. učiteljice iz Apač, ki jim je obljubila svojo pomoč. Vsi bodo šli v tečaj. Mahnili bodo tudi v Črnce, kjer bo pričela kmetijska šola. Tam bodo slišali besede o kmetijstvu, živinoreji in umnem gospodarjenju v zadrugi.

Se mnogo vedo povedati. Radi se spomnijo na tisti čas, ko so informbirojevci najbolj lagali in črnili njihovo domovino. Oni so jim dali svoj mladinski odgovor. Vplačali so 24 tisočakov drugega ljudskega prisojila. Na mladinske akcije je odšlo pet mladink. Cunkova Tončka in Purkotova Julika sta se vrnila udarnici. Članarino so vso poravnali. V Armado so poslali zavestne mladince. Pred odhodom so se še od njih poslovili. Njihovi vojniki se jih radi spomnijo. Župančič Stane jim je že večkrat poslal napisane vrstice. Bodri jih, da naj nadaljujejo...

No, še o volitvah. Kje so lepše okrašena volišča, kot pa v Žepovcih? Okraši jih samo mladina. Mladinci gredo kurirje. Mnogi že imajo volilno pravico. Vedno prvi dajo svojo sodbo, svoje glasove. Na zadnjih mladinskih volitvah so volišče okusno okrasili. Bilo je zelenja in cvetja. Vsi, razen Vogrinčič Fridla so prišli volit. Komu so zaupali mesto sekretarja? Mladega Vinka so potrdili in mu dali z glasovi legitimacijo, da jih zastopa na bližnji okrajni mladinski konferenci. Vinko je ponosen na svojo mladino. Njeno zaupanje bo znal opraviti. Spremljala ga bodo dejanja in njegovi zgledi...

čali so davčni zavezanci Hanžekovič Mirko, Kupljen Martin, Osterc Andrej in še nekateri. Poverjenstvu je po Topolovečvi krivdi dvakrat izterjevalo davek pri omenjenih strankah. Razumljivo, da je takšen postopek naletel na upravičeno kritiko pri davkoplačevalcih. Oboževalec je vtaknil v svoj žep še nagrado, namenjeno odborniku KLO Grantaša Jožetu. Pospravil je tudi znesek 6000 do 10.000 dinarjev, last veržejske župnije.

Avgusta 1949 je hranil v nezakle-njeni omari denar, pobran od davkoplačevalcev. Od celokupne vsote se je prisvojil 31.000 dinarjev. Neupravičeno je odtegoval živilske nakaznice Jagodič Stanku, Pečič Franciški in drugim upravičencem. Dajal jih je prijateljem ali pa se je sam z njimi okorištel.

Ljudsko sodišče mu je prisodilo zasluženi kazni 3 let odvzema prostosti s prisilnim delom.

modelarski tečaj ter nekaj tudi na modelarski nastavniki in jadralno-letalski nastavniki tečaj. Povečali bodo članstvo za 50 članov. Za pionirje bodo priredili pet predavanj, a za ostalo članstvo štiri predavanja. Tudi doslej nevedeno sobno modelarstvo bodo uvedli in brzinsko modelarstvo.

Načrti so po vsem tem zelo pohvalni, le da ničesar ne vemo, kako nameravajo vse te velike naloge izvesti, ko se niso nič pogovarjali o tem, kako bodo začeli z delom in kakšne metode bodo uporabljali pri šolanju, kot tudi v pritegovanju novih članov in kako bodo dosegli čim večjo razširjenost organizacije na podlagi povečanja predavateljskega in modelarsko-nastavniskega kadra ter ostalega za tako obsežno organizacijo društva potrebnega kadra. Kljub vsemu temu pa pričakujemo v najkrajšem času izboljšanje dosedanjega dela, da ne bo potrebno uporabiti v grajo ljudskega govora: »Veliko besed, malo koristi«. To pričakovanje nam potrjuje velika volja posameznikov, kar nam zatruje, da bodo vsi člani storili vse, da bodo našli novih še neizrabljenih oblik v delu in tako dosegali vedno večje uspehe.

Zadrugišni dom v Čepincih

postaja središče gospodarske, politične in kulturne dejavnosti

O zadrugišnem domu v Čepincih se je že veliko pisalo in ni potrebno, da bi ponovno govorili, kako je ta dom nastal in zakaj je to prvi dograjeni in urejeni dom v okraju.

Predvsem nas zanima, kaj bo ta dom rodil? Letos so imeli v domu veliko kulturnih prireditev, ki so jih prirejela vsa okoliška društva in celo društva iz Sobot. To pomeni, da je dom ob takih prireditvah vedno poln, da se ljudje mnogo zanimajo za kulturni dvig. Se nekaj je bilo v tem domu. Vršil se je izobraževalni tečaj, katerega je v začetku obiskovalo kar 50 tečajnikov. Torej dom služi namenu, za katerega so ga njegovi graditelji, a to so vaščani v Čepincih, predvideli. Toda sedaj bo moral ta dom izpolnjevati še druge naloge. Nekaj pa je letos pogrešamo v njem. Priznamo Čepinčanom, da so dignili namen doma v gospodarskem pogledu, saj so lani pripravili kar 30.000 zidakov za letošnjo

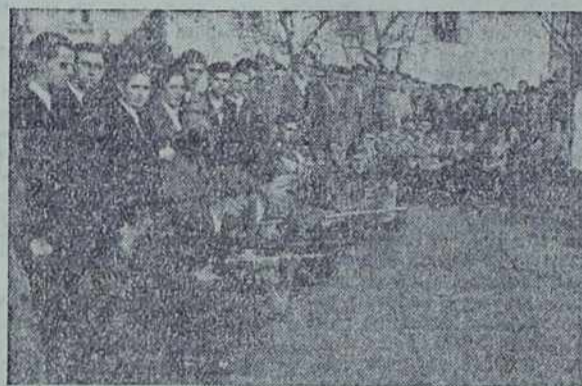
gradnjo raznih delavnic in sušilnico, toda na nekaj so letos v Čepincih le pozabili. Letos nimajo izobraževalnega tečaja! Čepinčani bodo morali sami ustanoviti svoje izobraževalno društvo, ki bo izpolnjevalo njihovo delo na gospodarskem polju. Saj imajo Čepinčani za to pogoje. Seveda bodo morali Čepinčanom pomagati prosvetni delavci iz Markovce, da se v Čepincih dvigne kulturno-prosvetno delo. Ljudje iz Čepincev morajo biti tisti, ki bodo letos obiskovali okoliške vasi e svojimi umetniškimi skupinami, da jim povrnejo gostovanja, ki so bila prirejena lani v Čepincih. Poudarjamo, da je izobraževalni tečaj pogoj za ustanovitev društva in njegovo delo.

Prepričani smo, da bodo ljudje v Čepincih tudi tej nalogi kos in da bodo dokazali vsem okoliškim vasem, da so tudi tukaj najbolj napredna vas na naši severni meji.

Center predvojaške vzgoje v Križevcih najboljši v Ljutomerskem okraju

Delovni ljudje Ljutomerskega okraja so dostojno proslavili rojstvo svoje Armade. Na dan velikega praznika so se zbrali pred gasilskim domom v Lutomero vsi obvezniki predvojaške vzgoje iz okraja. Najboljši mladinci so nosili

stopil na oder. Njegov center je sprejel prehodno zastavico. Njihove uspehe je ocenila posebna komisija, poslana od OLO. Komisija je ugotovila, da so križevski mladinci odrezali v disciplini, v udeležbi na vajah in v obvladanju

Tekmovanje strelcev predvojaške vzgoje

državne in partijske zastave. Z godbo SKUD na čelu so krenili v Titov dom. Tam se je vršila proslava. Nastopili so člani SKUD, mladinski pevski zbor gimnazije in pionirji-recitatorji. Referat o pomenu dneva JA je imel zastopnik JA tov. poročnik Grčar Spregovril je tudi sekretar OO KPS tov. Verdov, ki je podčrtal važnost množične predvojaške vzgoje.

Komandant, rezervni oficir tov. Romih je povedal, da je OLO sprejel sklep o nagraditvi najboljših obveznikov predvojaške vzgoje. Jurša Anton, komandir centra iz Križevce, je ponosno

vojaško-političnega znanja. Mladincem iz Križevce stopajo za petami mladinci iz Tomaža in Ljutomera, ki so zavzeli drugo in tretje mesto med vasmil-nastavnimi centri.

Na prsih 25 mladincev so se svetila odlikovanja, ki so jih dobili iz rok vojaških voditeljev. Nestrpno so poslušali imena klicanih sotovaršev. Med prvimi so pozvali mladince Spur Antona iz Krapja, Rop Petra iz Branoslavec, Kardinar Alojza iz Globoke, Ostrk Franca in Grošič Jožeta iz Tomaža. Vedrega čela so zapuščali dvorano. V svojih srcih so se odločili, da sprejetih odlikovanj ne bodo zlahka dali iz rok. —r.

Z našo mrežo smo ujeli

vse resnične, a vesele

IZOBRAŽEVALNI TEČAJ PRI FEGUŠU V RUNEČU

V borbi za dvig izobrazbe naših ljudi nekateri niso bili zadovoljni samo s tečajem, ki se vrši v šoli, pač pa so ustanovili svojevrsten tečaj »pri Fegušu«. Tečaj se vrši skoraj vsak večer. V tečaju so zelo aktivni fantje iz Ključarovec, ki imajo svoje pajdase tudi

iz Hranigovec. Do sedaj so precej napredovali. Naučili so se razbijati steklenice, kozarce, luči in razgrajanja v vasi. Celo mirne Runečane in njihov tečaj motijo. Najboljši učenci tega tečaja so Muhičev Tonek, brat Franček, Štubec Anton in Rajh Franc.

Ker tečaj traja že preveč dolgo, prosi-mo oblast, da ta tečaj »pri Fegušu« zaključí.

Po svetu

Vojna v Koreji. Severnokorejske in kitajske armade so v preteklem tednu prodirle do 150 kilometrov globoko v Južno Korejo. Borbe so bile hude. Amerikanci se krepko upirajo in so na več mestih prešli v protinapade. Kot zopet poročajo, so zbrali Kitajci na sredini fronte nove velike armade, ki jih cenijo na 250.000 mož. Pričakuje so nova velika ofenziva.

ZDA mobilizirajo nove kontingente. V najkrajšem času bodo v Ameriki vpoklicali pod orožje novih 240.000 mož. Do konca junija bodo imele Združene države Amerike okrog 3 in pol milijona mož pod orožjem.

LUKAVSKI TRAKTORIST SE JE SMRTNO PONESREČIL

V torek 9. t. m. ob poldvanajsti uri ponoči se je zgodila na cesti med Križevci in Lukavci smrtna nesreča. Po cesti je pripeljal traktor, ki ga je vodil Pušenjak Teodor, traktorist KDZ v Lukavcih. Na ovinku ceste pri Lukavcih je Pušenjak zavozil v jarek. Vrgo ga je iz traktorja, ki se je zvrnil in pokrli njegovo telo. Motoreški deli traktorja so mu strli prsni koš, volan pa mu je tical na požiralniku. Pušenjaka je takoj zadušilo. Ogledna komisija je bila mnenja, da se je ponesrečenca lotil spanec, ko je vodil vozilo proti kraju nesreče.

Pokojnika so pospremili na njegovi zadnji poti. Na čelu spreveda so bili zadrugiški KDZ v Lukavcih, člani gasilske društva in Ljudske tehnike. Pušenjak je bil navesten član množičnih organizacij.

Sprejemamo

male oglase, oglase in osmrtnice vsak dan od 8. do 12. ure.

RAZGLAS

Obveščamo davčne zavezance II., III. in IV. skupine t. j. zadruge, obrtnike, proste poklice in hišne gospodarje v kolikor niso kmetje, da naj čimprej vložijo pri finančnem odseku MLO M. Sobota davčne prijave.

Rok za vložitev davčnih prijav je od 11. januarja do 15. februarja 1951. Oporzujemo pa, da rok v nobenem slučaju ne bo podaljšan.

Prijave se dobe pri finančnem odseku MLO M. Sobota, vsak dan od 8. do 12. ure.

Finančni oštek MLO M. Sobota

PRODAM dve kompletni spalnici iz trdega in mehkega lesa. Vprašati pri Boltžarju, M. Sobota, Slomškova 16.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremljali našo ljubljeno mamo, taško in staro mamo, pokojno

VILMO MESARIČ

zasebnico iz Murske Sobot. na njeni zadnji poti in nas tolažili v najtežjem trenutku, ob tej priliki izrekamo iskreno hvalo.

Murska Sobota — Čakovec

DRUŽINA MESARIČ-SESAEDIĆ